SHANXAY HAMKORLIK TASHKILOTINING TARIXI VA BUGUNI HAMDA AHAMIYATI

Elmiraxon Mamatisoq qizi Abdullayeva

3- kurs talabasi,

Tarix fakulteti,

Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universiteti

abdullayevaelmiraxon@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada butun dunyo bo'yicha mintaqaviy xavfsizlikni va iqtisodiy hamkorliklarni ta'minlab kelayotgan Shanxay hamkorlik tashkiloti (SHHT) haqida qiziqarli va eng muhim ma'lumotlarni berib o'tmoqchimiz. Shu bilan birgalikga butun dunyo davlatlarida hamda go'zal va betakror O'zbekistonimizda ham Shanxay hamkorlik tashkilotining (SHHT) roli va o'rni juda ham muhim ekanligini yoritib bermoqchimiz.

Kalit so'zlar: SHHT, xavfsizlik, hamkorlik, davlat, tashkilot, iqtisod, Xitoy, Shanxay, uyushma, "Shanxay beshligi", qurolli kuchlar, bitim, "beshlik", mintqa, Dushanbe, sammit, prinsip, deklaratsiya, terrorizm, ayrimachilik, ekstremizm, konvensiya, ustav hujjat, Xartiya, kengash, Kotibiyat, MATT, tuzilma, qo'mita, bojxona, vakolat, narkotik vositalar, xuruj, tahdid, transport infratuzilmasi, xom ashyo, zaxira, suv energetika, ekologiya, muamo, iqtisodiy hamkorlik, kuzatuvchi davlat, delegatsiya.

ИСТОРИЯ И СЕГОДНЯШНЕЕ ЗНАЧЕНИЕ ШАНХАЙСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ СОТРУДНИЧЕСТВА

Эльмирахон Маматисок кизи Абдуллаева

Студентка 3-курса,
Факультет Истории,

Ташкентский государственный педагогический университет имени Низами

abdullayevaelmiraxon@gmail.com

Аннотация: В этой статье мы хотели бы предоставить интересную и важную информацию о Шанхайской организации сотрудничества (ШОС), которая обеспечивает региональную безопасность и экономическое сотрудничество во всем мире. В то же время, хотели бы подчеркнуть важность роли и места Шанхайской организации сотрудничества (ШОС) в странах мира, а также в нашем прекрасном и уникальном Узбекистане.

Ключевые слова: ШОС, безопасность, сотрудничество, государство, организация, экономика, Китай, Шанхай, объединение, «Шанхайская пятерка», вооруженные силы, соглашение, «пятерка», регион, Душанбе, саммит, принцип, декларация, терроризм,

сепаратизм, экстремизм, конвенция, уставный документ, Устав, Совет, Секретариат, РАТТ, структура, комитет, таможня, власть, наркотики, чувствительность, угроза, транспортная инфраструктура, сырье, запасы, гидроэнергетика, экология, проблема, экономическое сотрудничество, государство-наблюдатель, делегация.

HISTORY AND TODAY'S SIGNIFICANCE OF THE SHANGHAI COOPERATION ORGANIZATION

Elmirahon Mamatisoq qizi Abdullayeva

3rd year student,
Faculty of History,
Tashkent State Pedagogical University named after Nizami
abdullayevaelmiraxon@gmail.com

Annotation: In this article, we would like to provide interesting and important information about the Shanghai Cooperation Organization (SCO), which provides regional security and economic cooperation around the world. At the same time, we would like to emphasize the important role and place of the Shanghai Cooperation Organization (SCO) in the countries of the world, as well as in our beautiful and unique Uzbekistan.

Keywords: SCO, security, cooperation, state, organization, economy, China, Shanghai, association, "Shanghai Five", armed forces, agreement, "five", region, Dushanbe, summit, principle, declaration, terrorism, separatism, extremism, convention, charter document, Charter, Council, Secretariat, RATT, structure, committee, customs, authority, drugs, sensitivity, threat, transport infrastructure, raw materials, reserves, hydropower, ecology, problem, economic cooperation, observer state, delegation.

Kirish

Biz eng avvalo bu mavzuni yaxshi tushunishimiz uchun Shanxay hamkorlik tashkiloti (SHHT) haqida barcha ma'lumotlarni chuqurroq o'rganishimiz kerak bo'ladi. Shanxay hamkorlik tashkiloti (SHHT) – Xalqaro regional tashkilot bo'lib, 2001 – yil, 14 – iyunda tashkil topgan. Shanxay hamkorlik tashkiloti (SHHT) – Xitoyning Shanxay shahrida 6 ta mamlakat - Xitoy, Qozog'iston, Qirg'iziston, Rossiya, Tojikiston va O'zbekiston davlat rahbarlari uchrashuvida tuzilgan. Aynan, Xitoyning Shanxay shahrida tuzulganligi uchun ham "Shanxay hamkorlik tashkiloti" nomini olgan.

Tarixda SHHTning vujudga kelish tarixi "Shanxay beshligi" deb atalgan uyushma bilan bog'liq. Dastlab Qozog'iston, Qirg'iziston, Xitoy, Rossiya, Tojikiston davlatlari rahbarlarining ("Shanxay beshligi") uchrashuvi bo'lib o'tgan. Bu uchrashuvda "Chegaradosh mamlakatlar o'rtasida ishonchni mustahkamlash" birinchi o'rindagi masala bo'lgan. Davlatlar o'rtasidagi bu birinchi uchrashuv 1996-yilda bo'lib o'tgan.

Yana bir yildan so'ng, yuqoridagi davlatlar o'rtasida ikkinchi uchrashuv 1997 – yilda bo'lib o'tadi. Bu uchrashuvning asosiy masalasi esa "Qo'shma chegarada qurolli kuchlar va qurol – yarog'larni qisqartirish" to'g'risida

Сиёсатшунослик / Политология / Politology

bo'lgan. Shundek qilib, yuqoridagi davlatlar o'rtasida 2 ta bitim imzolanga. 1998 – yildan "beshlik" mamlakatlarning o'zaro hamkorligi sobiq Sovet Ittifoqi – Xitoy chegarasi bo'ylab harbiy va siyosiy vaziyatni barqarorlashtirish masalalaridan mintaqaviy xavfsizlik va ko'p tomonlama iqtisodiy hamkorlikni ta'minlash choralariga o'tishga qaratildi.

SHHTning 2000- yildagi Dushanbe sammitida O'zbekiston Respublikasi birinchi marta kuzatuvchi sifatida qatnashadi. Ana shu sammitda "beshlik" negizida ko'p tarmoqli tashkilot tuzish to'g'risida taklif ilgari surilgan. SHHTning ta'sischilaridan biri sifatida ishtirok etish haqidagi qarorni O'zbekiston o'z milliy manfaatlaridan kelib chiqib, Markaziy Osiyo mintaqasidagi harbiy - siyosiy vaziyatni hisobga olgan holda qabul qilgan. 2001 – yilning iyun oyidagi Shanxay sammitida yangi tashkilotning maqsad va prinsiplarini e'lon qilgan. Deklaratsiya, shuningdek, Terrorizm, ayirmachilik va ekstremizmga qarshi kurash to'g'risidagi konvensiya qabul qilingan. 2002 – yil iyun oyida SHHTning Sankt Peterburgda bo'lgan ikkinchi sammitida ustav hujjati - SHHT Xartiyasiga imzo chekilgan. SHHTning oliy organi Davlat boshliqlari kengashidir. Tashkilotning strukturasi hukumat boshliqlari ya'ni Bosh vazirlar kengashi, Tashqi ishlar vazirlari kengashi, Tarmoq vazirliklari va idoralar rahbarlari kengashi, Milliy muvofiqlashtiruvchilar kengashi va doimiy ishlovchi Kotibiyat. Bular Pekin shahrida joylashgan. Shu bilan birgalikda SHHTning Mintaqaviy aksilterror tuzilmasi ham mavjud. Bu tuzilma ya'ni MATT - Toshkent shahrida joylashgan. Mintaqaviy aksilterror tuzulmasi 2004 – yil 1-yanvardan o'z faoliyatini boshlagan. Bu tuzulmaning zimmasiga axborot almashish, chegara va bojxona

qo'mitalarining, maxsus xizmatlarning hamkorligini muvofiqlashtirish va shu orqali terrorchilikning oldini olish vazifasi yuklatilgan. Shu maqsadda tuzilma tarkibida kengash va ijro qo'mitasining faoliyati yo'lga qo'yilgan. Kengash tarkibiga 6 ta davlatning maxsus xizmatlari rahbarlaridan vakillari kiritilgan. Ijro qo'mitasida esa o'zaro tasdiqlangan lavozimlarida SHHTga a'zo davlatlardan vakillar faoliyat ko'rsatadilar. 2004 – yil 17 - iyunda Toshkentda bo'lgan SHHTga a'zo davlatlar rahbarlari majlisida Tashkilotning shakllanish davri yakunlanganligi qayd etilgan. Majlis yakunlari bo'yicha Toshkent deklaratsiyasi, SHHTning vakolatlari va immunitetlari to'g'risidagi konvensiya, Narkotik vositalar va psixotrop moddalarining noqonuniy aylanishiga qarshi kurashda hamkorlik to'g'risidagi bitim, tashkilot va uning organlari faoliyatiga doir hujjatlar imzolangan. O'zbekiston Respublikasining Tashkilotga a'zo davlatlar Xavfsizlik kengashlari kotiblarining tegishli milliy mahkamalarning yangi tahdid va xurujlarga qarshi turishdagi hamkorligini mustahkamlash maqsadiga qaratilgan doimiy uchrashuvlarni o'tkazib turish haqidagi tashabbusi qo'llab – quvvatlanadi. SHHT - a'zo mamlakatlarni xavfsizlik orqali hamkorlikka boshlaydigan tashkilotdir. Iqtisodiy hamkorlik borasida oldindan transport infratuzilmasini rivojlantirish, tabiiy, mineral xom ashyo zaxiralarini o'zlashtirish, suv energetika zaxiralaridan unumli foydalanish, ekologiyaga oid va shu kabi ko'plab masalalar kiradi. SHHTning 6 ta a'zo davlatlaridan tashqari 4 ta kuzatuvchi davlatlari ham bor. Shanxay hamkorlik tashkilotining rasmiy tillari: xitoy va rus tillaridir. SHHTning ijro etuvchi sekretari: Dmitriy Mezentsev.

Сиёсатшунослик / Политология / Politology

SHHTning kuzatuvchi davlatlari Eron va Mo'g'ulistondir.[1]

Natija va muhokamalar

Shanxay hamkorlik tashkilotining asosiy maqsad va vazifalari quyidagilardan iboratdir: 1. A'zo davlatlar o'rtasida o'zaro ishonch, do'stlik va yaqin qo'shnichilik aloqalarini mustahkamlash.

2. Mintaqada tinchlik, xavfsizlik va barqarorlikni saqlash hamda mustahkamlash, yangi demokratik, adolatli va oqilona siyosiy hamda iqtisodiy xalqaro tartibni shakllantirishga ko'maklashish maqsadida turli yo'nalishlarda hamkorlikni rivojlantirish.

3. Terrorizm, separatizm va ekstremizmning barcha ko'rinishlariga qarshi birgalikda kurash olib borish, giyohvand moddalar va qurol – yarog'ning noqonuniy savdosi hamda transmilliy jinoiy faoliyatning boshqa turlari, jumladan, noqonuniy migratsiyaga qarshi kurashish.

4. Siyosiy, savdo – iqtisodiy, mudofaa, huquq – tartibotni saqlash, tabiatni muhofaza qilish, madaniy, ilmiy – texnikaviy ta'lim, energetika, transport, moliya - kredit va boshqa sohalarda samarali mintaqaviy hamkorliklarni qo'llab - quvvatlash.

5. A'zo davlatlar xalqlarining turmush darajasi va sharoitlarini uzluksiz yaxshilash maqsadida teng sherikchilik asosida mintaqada har tomonlama va barqaror iqtisodiy o'sish, ijtimoiy hamda madaniy taraqqiyotga ko'maklashish va yo'l ko'rsatish.

6. Jahon iqtisodiyotiga integratsiyalashuvda yondashuvlarni muvofiqlashtirish

7. A'zo davlatlarning xalqaro majburiyatlari hamda milliy qonunchiligiga mos ravishda insonning

huquq va erkinliklarini ta'minlashga ko'maklashish.

8. Boshqa davlatlar hamda xalqaro tashkilotlar bilan munosabatlarni yo'lga qo'yish va rivojlantirish.

9. Xalqaro nizolarni oldini olish hamda ularni tinch yo'l bilan hal etishda o'zaro aloqalarni mustahkamlash.

10. XXI asrda vujudga kelgan muammolarning yechimini birgalikda topish. Ayniqsa, hozirgi kunda Shanxay hamkorlik tashkiloti tinchlikni, barqarorlikni va mintaqaviy hamda milliy xavfsizlikni ta'minlashda ahamiyati juda ham katta. SHHTning roli yildan – yilga ortib bormoqda. Asta – sekin yillar o'tgani sayin SHHTga a'zo davlatlarning soni ham ortib bormoqda.

2013-yil 12-13 – sentabr Bishkekda SHHT Davlat rahbarlari kengashining navbatdagi majlisi bo'lgan. Bu majlisda O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti Islom Karimov, Qozog'iston Respublikasi Prezidenti Nursulton Nazarboyev, Xitoy Xalq Respublikasi Raisi Si Szinpin, Qirg'iziston Respublikasi Prezidenti Almazbek Atanboyev, Rossiya Federatsiyasi Prezidenti Vladimir Putin, Tojikiston Respublikasi Prezidenti Imomali Rahmon ishtirok etganlar. Majlisda xalqaro va mintaqaviy ahamiyatga molik dolzarb masalalar, shuningdek, SHHTni yanada rivojlantirish masalalari bo'yicha fikr almashganlar. O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti Islom Karimov o'z nutqida Suriya va Afg'onistonda ro'y berayotgan voqealarga to'xtalib, xunrezliklar Suriyadan tashqariga yoyilishiga yo'l qo'ymaslik, Afg'oniston muamosini harbiy yo'l bilan bartaraf etib bo'lmasligi, uning siyosiy yechimini topish, BMT bilan ham birgalikda muzokaralar o'tkazish va qarama - qarshi kuchlarning murosaga kelishiga

Сиёсатшунослик / Политология / Politology

erishish birdan bir to'g'ri yo'l ekanligini aytib o'tgan. O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti Islom Karimov O'zbekiston Afg'oniston bilan munosabatlarini faqat ikki tomonlama kelishgan holda yo'lga qo'yish mumkin deb aytib o'tganlar.[2] Shanxay hamkorlik tashkilotining ahamiyati va faoliyatining asosiy yo'nalishlari haqida O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti Islom Karimov quyidagi fikrlarini bildirganlar: "Biz Shanxay hamkorlik tashkilotini tinchlik va barqarorlikni mustahkamlashga, birinchi galda, xalqaro terror, diniy ekstremizm, bosqinchi ayrimachilik va narkobiznes kabi mintaqaviy va dunyoviy xavfsizlikka tahdid soladiga xavf – xatarga qarshi turishda ochiq, o'zaro foydali sheriklik va ko'p tomonlama hamkorlikka qaratilgan ko'p tomonlama hamkorlik mexanizmi, deb bilamiz"[3].

E'tibor berib qarasak, haqiqatdan ham dunyo bo'yicha xalqaro terrorizm, diniy ekstremizm hamda "asr vabosi" deb ta'riflanayotga giyohvandlikka qarshi barcha davlatlarning birgalikda kurashishi, butun dunyo oldida turgan ko'plab muamolarni birgalikda hal qilishi SHHTning oldida turgan eng dozarb vazifalaridandir. Bu kabi ko'plab yomon illatlarning barchasi insoniyatning ertasi va kelajagi uchun juda ham katta to'siqdir. Shuning uchun ham bu kabi yomon illatlarni tag – tomiri bilan birgalikda yo'q qilishimiz, hamda barchamiz o'zimizning porlroq kelajagimizni yaratishimiz o'z qo'limizda ekanligini tushunishimiz kerak.

Ayniqsa, hozirgi kunda "o'rgimchak to'ri" deya ta'rif berilayotgan "internet" ham mana shu kabi muamolarning qatoriga kirib keldi. Internetdan aslida to'g'ri foydalana olsak juda ham yaxshi. Lekin, internetdan

g'arazli niyatdan foydalanayotganlar hamda manashu yomonlarning to'riga tushib qolayotgan insonlarimiz ham kam emas. Shundek ekan, internetdan to'g'ri foydalanishimiz va doim ehtiyotkorlik bilan ish qilishimiz kerak.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 2020 - yil 10 – noyabr kuni Shanxay hamkorlik tashkilotiga a'zo davlatlar rahbarlari kengashining videoanjuman shaklida o'tgan navbatdagi majlisida ishtirok etdi. Rossiya Federatsiyasi Prezidenti Vladimir Putin raisligida o'tgan yig'ilishda, shu bilan birgalikda Pokiston Islom Respublikasi Bosh vaziri Imron Xon, Tojikiston Respublikasi Prezidenti Emomali Rahmon, Xitoy Xalq Respublikasi Raisi Si Szinpin, Qirg'iz Respublikasi Prezidenti vazifasini bajaruvchi, Bosh vazir Sadir Japarov, Qozog'iston Respublikasi Prezidenti Qasim – Jomart Toqayev, Hindiston Respublikasi Bosh vaziri Narendra Modi ishtirok etganlar. Bu davlatlardan tashqari, sammit ishida SHHT huzuridagi kuzatuvchi davlatlar vakillari - Afg'oniston Islom Respublikasi Prezidenti Ashraf G'ani, Mo'g'uliston Prezidenti Xaltmaagiyn Battulg'a, Eron Islom Respublikasi Prezidenti Hasan Ruhoniy, Belarus Respublikasi Bosh vaziri Roman Golovchenko hamda SHHTning Bosh kotibi Vladimir Norov va SHHT Mintaqaviy aksilterror tuzilmasi ijroiya qo'mitasi direktori Jumaxon G'iyosov qatnashganlar. Birlashgan Millatlar Tashkilotining Bosh kotibi Antoniu Guterrish sammit ishtirokchilariga videomurojaat yo'llagan. Uchrashuv kun tartibiga muvofiq yangi global xatar va tahdidlarning kuchayishi sharoitida SHHT doirasidagi ko'p qirrali hamkorlikni yanada mustahkamlash kabi ko'plab masalalar muhokama qilingan. SHHTga a'zo va kuzatuvchi davlatlar

Сиёсатшунослик / Политология / Politology

delegatsiyalarining rahbarlari ustuvor yo'nalishlarda ko'p tomonlama munosabatlarning bugungi holatini tahlil qilib, ularning rivojlantirish istiqbolarini atroflicha muhokama qilganlar. Shu bilan birgalikda, xalqaro va mintaqaviy ahamiyatga oid dolzarb masalalar yuzasidan o'zaro fikr almashganlar. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev nutq so'zlar ekan, Shanxay hamkorlik tashkiloti o'z taraqqiyotining prinsipial jihatdan yangi bosqichda turganini alohida ta'kidlab o'tgan. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev yaxshi qo'shniçilik, teng huquqlilik, o'zaro ishonç va manfaatlarni hisobga olib, an'alarini asrash va ko'paytirishga chaqirgan. "Umumiy qadriyatimizni birgalikda rivojlantirishga intilishimiz, madaniyatlar hilma - hilligiga hurmatimiz ifodasi bo'lgan ko'p tomonlama hamkorlikning noyob tajribasi - "Shanxay ruhini "mustahkamlash bugun har qachongidan ham muhim" ekanini ta'kidlab o'tgan. O'zaro qo'llab - quvvatlash, Shanxay hamkorlik tashkilotining kun tartibidagi asosiy masalalarga birgalikda yechimini izlash, keng Yevroosiyo makonida xavfsizlik, barqaror taraqqiyotni ta'minlashning bosh sharti sifatida qayd etilgan. "Har birimiz kuchli bo'lsakkina SHHT ham kuchli bo'ladi" deb ta'kidlab o'tilgan edi. SHHTning bo'lib o'tayotgan bu sammitida ham O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Shanxay hamkorlik tashkiloti doirasidagi amaliy hamkorlikni yanada rivjoltantirishga qaratilgan qator dolzarb tashabbuslarni ilgari surgan. Xususan, pandemiyaning salbiy oqibatlarini yumshatish maqsadida SHHTning savdo va iqtisodiy hamkorlik, oziq - ovqat xavfsizligi, sanot kooperatsiyasini rag'batlantirish bo'yicha uzoq muddatli hujjatlarini qabul qilish orqali savdo -

iqtisodiy va investitsiyaviy aloqalarni kuchaytirish taklif etilgan. Davlatimiz rahbari iqtisodiy o'sishni ta'minlashda axborot texnologiyalarining roli kundan - kunga ortib borayotganligini ta'kidlab, yuqori malakali mutaxassisnlarni tayyorlash va aholini o'qitishga qaratilgan SHHTning raqamli savodxonlikni rivojlantirish bo'yicha dasturini ishlab chiqish taklifini ilgari surgan.

Shu bilan birgalikda, Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev kambag'allikni qisqartirish masalalarida yaqindan hamkorlikni yo'lga qo'yishning muhim ahamiyatini alohida ta'kidlab o'tgan. Tashkilot doirasida mutasaddi vazirlik va idoralar rahbarlari yig'ilishlari mexanizmini yaratish va tegishli dasturiy hujjat tayyorlash taklif etilgan. Kambag'allikka qarshi kurashish bo'yicha kelishilgan chora - tadbirlarni ishlab chiqish maqsadida mamlakatimiz xalqaro forum o'tkazishga tayyor ekanini bildirgan edi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev SHHTning Epidemiya tahdidlariga qarshi kurash bo'yicha qo'shimcha chora - tadbirlarning rejasi tasdiqlanganini ma'qullab, xavfli infeksiya kasalliklarning tarqalishiga qarshi hamkorlikni yanada faollashtirish, yuqumli kasalliklar bo'yicha tibbiyot muassasalari tarmog'ini yaratish, Telemedetsina sohasidagi hamkorlik konsepsiyasini ishlab chiqishni taklif qilgan. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev terrorizm, ekstremizm, narkobiznesning yangi shakllaridagi tahdidlarga qarshi kurash masalalari SHHTning e'tibor markazida bo'lishi kerakligini ham ta'kidlab o'tgan edi. Davlatimiz rahbari sammit ishtirokchilarini Afg'onistondagi tinçlik jarayonlarini va ushbu mamlakatni mintaqaviy savdo va iqtisodiy aloqalarga jalb etishni qo'llab - quvvatlashga chaqirgan. Shu va shu kabi

Сиёсатшунослик / Политология / Politology

ko'plab masalalar O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning tashabbusi bilan 2021-yilning aprel oyida Toshkent shahrida o'tkazilishi rejalashtirilgan "Markaziy va Janubiy Osiyo: mintaqaviy o'zaro bog'liqlik. Xatar va imkoniyatlar" xalqaro konferensiyasining kun tartibiga kiritilishi aytib o'tilgan edi. 2021- yilda Shanxay hamkorlik tashkiloti 20 yoshga to'ladi. Davlatimiz rahbari ushbu muhim sana arafasida "SHHTning zamonaviy xalqaro munosabatlari tizimidagi roli" xalqaro forumini o'tkazish taklifini bergan edi. Ushbu o'tkazilgan sammit yakunida SHHTga a'zo davlatlar rahbarlari kengashining Moskva deklaratsiyasi qabul qilingan hamda tashkilot doirasidagi o'zaro manfaatli va ko'p qirralik hamkorlikni kengaytirishga qaratilgan hujjatlarning to'plami imzolangan edi. Yurtimiz O'zbekistonning tashabbusi bilan SHHTning 2020-yil 10-noyabr kuni o'tkazilgan sammitida SHHTga a'zo davlatlar rahbarlarining "Raqamli iqtisodiyot" sohasidagi hamkorlik to'g'risidagi bayonoti qabul qilingan.

Xulosa

Ayniqsa hozirgi kunda, bugungi jadal globallashuv jarayonida dunyodagi yangidan yangi tahdidlarga qarshi kurashish, ularning oldini olish va ularga barham berishda SHHTning o'rni beqiyos. Chunki huddi shu tashkilot orqali ko'plab davlatlar birlashib, hamkorliklari orqali muamollar hal qilinmoqda. Shu bilan birgalikda davlatlarning har tomonlama rivojlanishiga ham imkon yaratib bermoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi". Birinchi jild. "Davlat ilmiy nashriyoti". T., 2000. 30 – bet

2. R. Shamsutdinov, H.Mo'minov "O'zbekiston tarixi" "Sharq" T., 2013. 626– 27 - betlar.

3. I.A.Karimov "Vatan ravnaqi uchun har birimiz mas'ulmiz" "O'zbekiston". T., 2001. 375- 376 – betlar.

4. SH.Mirziyoyev. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash - yurt taraqqiyoti xalq farovonligining garovi" "O'zbekiston". T., 2016.

5. "O'zbekistonning yangi tarixi". Uchinchi kitob. Mustaqil O'zbekiston tarixi. "Sharq" T., 2000.

6. O.Salimov, Q.Usmonov, D.G'aniyev. "Yangi O'zbekistonning zafarli yili Sharq. T., 1999.

7. M.Yunusova, X.Mo'minov. "O'zbekistonda geosiyosat va geosiyosiy vaziyat asoslari". Andijon, 2007.

8. Q.Usmonov. "O'zbekiston tarixi". "Iqtisod – Moliya". T., 2006.

9. A.S.Tursunov. Shanxay hamkorlik tashkiloti - barqarorlik va hamkorlik timsoli O'zbekiston va SHHT: mintaqada xavfsizlik va barqarorlikni mustahkamlash yo'lida. Ilmiy – amaliy anjuman materiallari to'plami. T., 2011.

10. D.Kushanova. "Shanxay hamkorlik tashkiloti va xalqaro xavfsizlik". Samarqand, 2012.

11. Bulatov S.S; Jabbarov R.R. Philosophical and psychological analysis of works of fine arts (monograph). Science and Technology Publishing House, 2010.

12. Talipov Nigmatjon Nozimovich; Yuldasheva Nilufar Ibrahimovna; Jabbarov Rustam Ravshanovich. Development Of Student's Creative Abilities In The Fine Arts In The Higher Education System, The American Journal of Social Science and Education Innovations, ISSN (e): 2689-100X,

Сиёсатшунослик / Политология / Politology

published: 30 july 2020, p. 232-238,
Volume-II Issue-VII, DOI:
<https://doi.org/10.37547/tajssei/Volume02Issue07-30>

13. Muratov Khusan Kholmuratovich;
Abdulkhamidov Sardor Mardanaqulovich;
Jabbarov Rustam Ravshanovich;
Khudaynazarova Ugiyoy Sharifovna and
Baymurzayeva Oyqaram Shodiyevna.
Methodology of Improving Independent
Learning Skills of Future Fine Art Teachers
(On the Example of Still Life in Colorful
Paintings). International Journal of
Psychosocial Rehabilitation ISSN:1475-
7192. March 2020. Volume 24 – Issue 5. –pp.
2043-2048.

14. Talipov Nozim Khamidovich;
Talipov Nigmatjon Nozimovich; Yuldasheva
Nilufar Ibrohimovna; Jabbarov Rustam
Ravshanovich; Muratov Khusan
Kholmuratovich. Development of students'
creative abilities through teaching
"landscape painting". Journal of Critical
Reviews. ISSN- 2394-5125. Vol 7, Issue 6,
2020. –pp. 227-229.

15. Muratov Xusan Xolmuratovich,
Jabbarov Rustam Ravshanovich AMALIY va
BADIY bezak san'ati. UO'K 76(075); KBK
85.15; M88 ISBN 978-9943-6383-4-1.
2020 yil. <http://library.cspi.uz/book/61>

16. Jabbarov Rustam Ravshanovich
Electronic textbook program on the subject
"Applied arts and decorative arts",
2018/11/21, No. DGU 05781, DGU 2018
0795